

Finansdepartementet

Eskilstuna kommuns yttrande över Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting SOU 2018:74

Eskilstuna kommun är i grunden positiv till utredningens förslag.

Nedan beskrivs de synpunkter som Eskilstuna kommun vill lämna.

Övergripande utvärdering och förslag till ny modellstruktur

Översynen av utjämningsystemet borde innefatta alla delarna i utjämningsystemet det vill säga inkomstutjämningen, kostnadsutjämningen, strukturbidraget samt regleringsposten eftersom alla delar påverkar varandra. Uppföljning och korrigeringar av modellerna borde också ske löpande.

Det är positivt att modellen är mer anpassad efter kommunens verksamhetsområden.

Förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg

Det är positivt att förslaget i större utsträckning tar hänsyn till socioekonomiska variabler.

Eskilstuna kommun har en avvikande uppfattning när det gäller beräkningen av behovet av förskolan. I utredningen visas att vistelsetid har en större förklaringsgrad än inskrivningsgrad. Det stämmer säkert när man stämmer av mot historiska kostnader. Förskolan är en mycket viktig verksamhet för integrationen i samhället särskilt för kommuner som har tagit emot många nyanlända. Eskilstuna kommun jobbar för att höja inskrivningsgraden på förskolan för att underlätta integrationen. Därför menar Eskilstuna kommun att modellen inte tar full hänsyn de nyanländas behov av förskola genom att mäta behovet efter vistelsetid istället för andel barn inskrivna i förskolan.

Förskoleklass och grundskola

Eskilstuna kommun saknar en socioekonomisk variabel för behovet av förskoleklass och grundskola. Det riktade statsbidrag som finns för att utjämna de socioekonomiska skillnaderna mellan kommunerna är bra. Men det skulle vara ännu bättre att lägga in dessa pengar i det generella statsbidraget och lägga till en socioekonomisk variabel i stället.

Det ger en betydligt effektivare verksamhet med generella statsbidrag inom ramen för utjämningen än olika riktade bidrag.

Kommunal vuxenutbildning

Eskilstuna kommun är mycket positivt till den nya modellen för kommunala vuxenutbildningen.

Individ- och familjeomsorg

Utredningen menar att det finns svaga statistiska sambandet mellan invandring och individ- och familjeomsorgskostnader i kommunerna. Detta förklaras av att nyanländas etablering i Sverige främst finansieras med statsbidrag. Mycket talar dock för att de långsiktiga strukturella kostnaderna för kommunerna kommer att öka när etableringsperioden når sitt slut.

Utredningens förslag borde därför justeras så att utjämning kan fånga upp de nyanländas långsiktiga strukturella kostnader.

Eftersom systemet för kostnadsutjämning är komplext samtidigt som många strukturer i samhället är satta under hårt förändringstryck behöver systemet kontinuerligt ses över för att inte förlora legitimitet och aktualitet. Ett sådant uppdrag bör åligga till exempel en myndighet istället för att som nu lösas genom återkommande utredningar

Enligt beräkningar från Sveriges kommuner och landsting (SKL) kommer kostnadsutjämningsystemet under 2020-talet öka omfördelningen kraftigt. Det är därför allt viktigare att systemet följs upp kontinuerligt.

Eskilstuna kommun